

Nieuwsbrief nr. 17 (december 2018)

De langste ontbijttafel

Een uniek record in de Zandstraat

Op zondag 28 juni 1992 vond er een bijzondere gebeurtenis plaats in Beneden-Leeuwen.

De Europaweek met een Engels tintje was begonnen.

Op die dag stond er in de Zandstraat, onder een stralende zon, een lint van gedekte tafels, voor de langste brunch van Nederland. De Zandstraat werd vanaf slager Lemmers tot reisbureau van den Bogaard omgetoverd in een straat met de langste gedekte dis van Nederland. Alles was perfect georganiseerd.

Mensen, buurten, families konden rustig aanschuiven en genieten van alle lekkere gerechten.

Burgemeester Maas opende op het plein de Europese Week, die 's middags om 1 uur van start ging.

Overal waren Engelse vlaggen te zien.

Op het dorpsplein was er voor de kinderen een springkussen, een poppenkast en men kon een ritje maken met een Engelse taxi. Er klonk gezellige muziek uit de geluidsinstallatie van de Leeuwense winkeliers, de winkels waren open en de stemming was opperbest.

Langs de tafels scharrelde een accordeonist die vrolijke muziek ten gehore bracht voor de duizend mensen met een gratis toegangskaart, die was aangeboden door de deelnemende ondernemers.

Er waren 2000 kopjes koffie, 500 kopjes thee, 3000 kuipjes boter en 2200 broodjes, bruin, wit en krentenbollen. Als beleg was er kaas, vlees, jam en hagelslag. Het geheel gaf een feestelijk gezicht.

In Nijmegen is getracht dit record te overtreffen, wat niet is gelukt.

Er is ook nog geprobeerd om in het "Guinnessbook of Records" te komen met de langste ontbijttafel, maar er was niet genoeg geld om een vertegenwoordiger van het Guinnessbook te laten komen om het record erkend te krijgen. Het Leeuwens record is overigens in 2007 door een gemeente uit Spanje verbeterd.

Woord van de voorzitter:

Dit is alweer de laatste Nieuwsbrief van 2018.

Afgelopen jaar hebben we met enkele activiteiten meegedaan, o.a. met de vrijwilligersdag in St Elisabeth. We toonden daar een aantal oude foto's van families en personen.

Ook namen we deel aan "Open Maas en Waal", waar alle verenigingen naar buiten konden treden met hun activiteiten. Wij hebben toen ons lokaal in de Brouwersstraat opengesteld zodat men bij ons terecht kon voor allerlei informatie en er was tevens een fotopresentatie.

Op 26 april gaf Ferdinand van Hemmen in de Rosmolen een heel interessante diapresentatie met toelichting over de Waal en de natuur er omheen.

Onze website wordt gemiddeld iedere maand ± 700 keer bezocht.

Volgend jaar in mei bestaan we 10 jaar. De voorbereiding van de viering hiervan is in volle gang.

U hoort nog van ons.

Ik wens u allen, namens bestuur en vrijwilligers, een sfeervol kerstfeest en een goed en gezond 2019!

Scheepsbouwers Eltink uit Beneden-Leeuwen

Het begin

De grondlegger van het bedrijf was G.B.A. Eltink, die in 1907 het bedrijf oprichtte. In de houten werf werd smeedwerk verricht aan schokkers, zeilschepen, enz.

In 1908 werd begonnen met de bouw van schokkers, parlevinkers en vletten.

Naar gelang er werk was kwam er meer personeel in dienst. In de crisisjaren werd er van alles gedaan om het bedrijf gaande te houden: naast reparatiewerk en het inbouwen van motoren werden ook bakkerijmachines gemaakt.

Oorlogsjaren

Het gezin Eltink had zeven zonen die allen in het bedrijf werkzaam waren. Enkele zonen waren timmerman. Daarom legde men zich toe op houten woonschepen, die werden gebouwd op een ponton van staal of soms beton.

G.B.A. Eltink overleed in 1930. Zijn vrouw zette het bedrijf voort, wat in die tijd vrij uniek was.

In 1941 namen twee van haar zonen het bedrijf over. De overige zonen waren werkzaam in de inmiddels opgerichte meubelfabriek, die nu overigens ook nog steeds grote bekendheid geniet.

Gedurende de oorlog werden ook tabaksmachines en elektrische machines gemaakt, maar bij de dijkbrand in 1944 gingen werf en woningen van de twee gezinnen Eltink in vlammen op.

Er werd een noodwerkplaats opgericht waar tot 1947 gewerkt werd.

Metallurgica

In dat jaar kochten de Eltinks een Rijnaak van 48 x 12 meter. Er kwamen twee woningen op, een kantoor en een magazijn, terwijl in het ruim een smederij en constructiewerkplaats werden ondergebracht en de luiken plaatsmaakten voor een dek. Het werkschip kreeg de naam "Metallurgica".

Vanaf die tijd werd het merendeel van de schepen op het dek van de "Metallurgica" gebouwd.

Schepen die overal ter wereld hun bestemming vonden.

Er werden schepen van 125 ton gebouwd en er was voor de 15 medewerkers aan werk geen gebrek.

In 1959 besloten de gebroeders Eltink ieder voor zichzelf verder te gaan.

Harrie Eltink verhuisde met zijn gezin naar Mook, waar het familiebedrijf werd voortgezet.

Luxe jachten

Aan het begin van de jaren zestig werd daar begonnen met de cascobouw van luxe jachten.

Het betrof voornamelijk motorjachten met een lengte tussen 25 en 40 meter.

In 1984 verhuisde het bedrijf Eltink scheeps- en jachtwerf naar de huidige locatie te Katwijk in Noord Brabant.

In 2000 werd het bedrijf Eltink Engineering opgericht, gevestigd in het kantoor te Katwijk.

In 2001 is het bedrijf uitgebreid met een 2e vestiging, Eltink Aluminium, in Heijen.

Beide werven zijn gunstig gelegen aan de Maas; bij de verschillende vestigingen zijn 45 medewerkers in dienst.

In 2004 had Eltink nog steeds een belangrijke positie in de cascobouw in Nederland. Van Lent in de Kaag en Eltink Katwijk, twee werven ontstaan in Beneden-Leeuwen, zijn nog steeds actief in Nederland.

Adriaan en Grada van Dusseldorp

(Door: Thilly Adams en Jan van Gelder)

Adriaan en Grada kwamen uit een schippersfamilie; hoewel ze zijn geboren in het Duitse plaatsje Ruhrort hadden ze de Nederlandse nationaliteit en dus veel familiebanden in Nederland.

Ruhrort is een vestingstadje in Duitsland en ligt noordelijk van het punt waar Rijn en Ruhr samenkomen.

Adriaan Walther van Dusseldorp,
geb. 16 febr. 1896 te Ruhrort.
Overleden 26 sept 1993 te Beneden-Leeuwen.
Grada Beatrix van Dusseldorp,
geb. 19 febr. 1899 Ruhrort.
Overleden 4 maart 1987 te Beneden-Leeuwen.

De moeder van Adriaan en Grada was Theodora Sengers, geboren in Ruhrort, dochter van Wilfridus Sengers, schipper en Grada van de Weerd.

In 1864 trouwde Theodora met schipper Gerhard van Dusseldorp; ook hij had familiebanden in Nederland. Zijn moeder was Beatrix van der Wielen, dochter van Gradus van der Wielen en Antoinette Klarenbeek, herbergierster uit Druten.

Gerhard en Theodora kregen 2 kinderen: Arie en Grada.

Ze gingen varen op de sleepboot de "Theodora", tot ver in de jaren 50 van de vorige eeuw.

Dan besluiten ze te stoppen, verhuren hun schip aan een zetschipper en gaan aan wal in Beneden-Leeuwen.

In 1955 gaan Adriaan en Grada wonen aan de Zandstraat nr. 291, in de helft van het grote boerenhuis van de familie van Oijen. In de andere helft wonen broer en zuster van Oijen.

Adriaan en Grada hebben veel betekend voor de Leeuwense gemeenschap.

Zij waren diep gelovig en vanuit hun geloof hebben zij zich geheel belangeloos ingezet voor de bewoners.

Als schipper was Adriaan gewend de handen uit de mouw te steken. Zo maakte hij zich verdienstelijk als klusjesman bij alle mogelijke verenigingen.

Vooraf heeft hij, samen met zijn zuster, op de bres gestaan voor de grote gezinnen die het niet zo breed hadden.

Adriaan, met de bijnaam (Arie de schipper en zijn sigaar) was medeoprichter van de "hulpdienst" in Leeuwen.

Ook Grada heeft dag en nacht klaargestaan om met andere vrijwilligers in het melkhuis van de stallen van Mina Kuppen te wassen, te verstellen en te strijken

Ook bezocht ze zieken en kraamvrouwen aan huis en in het ziekenhuis in Tiel.

De hulpdienst bestond uit vrijwilligers, Arie en Grada, Riet van Hees, Jo van Gelder en anderen, die bij zieken en hulpbehoevenden gingen schoonmaken en zo nodig op de kinderen passen. Tiny de Kok coördineerde alles.

Adriaan was collectant in de kerk en misdienaar bij begrafenissen van overleden mannen.

Hij was beheerder van de speeltuin "de Kuppenhof" en zorgde voor de dieren in het hertenkampje.

Ook was hij bestuurslid van de bejaardenbond en vrijwilliger in St. Elisabeth.

De jaarlijkse Memisa-actie waarbij dokter Delicaat op de preekstoel zijn donderpreek hield, werd door Adriaan georganiseerd.

Arie was lid van het sportcomité (van "Leeuwen op stelten" en "de sprookjestuin") maar ook bij Leones heeft hij vele voetstappen gezet, van rommel opruimen tot opperman bij de bouw van de kleedkamers, samen met Piet Honk en Hent Toebast.

In 1980 kreeg Arie de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice (Voor Kerk en Paus).

Boerderij "De Koldert"

Deze boerderij stond in het gebied genaamd "De Bouwing", globaal gelegen tussen de Klossenstraat, de Hogeweg, de Dijk en de Perenlaan in Wamel. Het hele gebied behoorde bij Wamel.

De oprit naar de Prins Willem Alexanderbrug loopt er precies doorheen.

De Bouwing is de bloknaam van dit gebied; hierbinnen liggen de percelen die ook weer een naam hebben, zoals de "Kromme Akkers" en de "Sijpen". Bijna dit hele grondgebied was en is nu nog gedeeltelijk van de adellijke familie Van Aldenburg-Bentinck, woonachtig op het kasteel in Amerongen.

De heer van Doesburgh uit Wamel was hun rentmeester; hij inde de pachtgelden en hield toezicht.

De Koldert was een smalle strook grond langs de dijk die liep vanaf Het Zand bij de familie Wakker tot iets voorbij de oprit naar de brug. Hierop zaten enkele eigenaren, waaronder de bewoner van boerderij "de Koldert". Deze was vroeger van de familie van Os, de voorouders van schrijver Johan van Os.

In de jaren dertig van de vorige eeuw kocht Bertus Balvers de hoeve. Balvers had 4 zonen en 1 dochter.

Radio Oranje

De hoeve lag zeer afgelegen, pas in 1950 kwam er elektriciteit.

In de oorlogsjaren luisterde men er in het geheim met een klein groepje bekenden naar Radio Oranje.

De Duitsers kwamen er nooit.

In de laatste maanden van de oorlog viel er een vliegende bom op het achterhuis.

Na de oorlog bouwde Balvers op die plek een nieuwe boerderij die werd voortgezet door de zonen Jan en Geert. Daar de beide broers alleen maar dochters hadden en er geen opvolgers waren, werd de boerderij verkocht aan een projectontwikkelaar.

Uiteindelijk werd de vervallen hoeve afgebroken en zijn er nu enkele nieuwe huizen gebouwd.

Bankrekening: NL10RABO 014.95.51.274

Secretariaat: Korenbloemstraat 53,
6657 BA Boven-Leeuwen

Telefoon: 0487-593647

Email: TonvanKruisbergen@gmail.com

Kamer van Koophandel nr. 30 26 09 37

website: www.Heemkundeverenigingleeuwen.nl

Bestuur en redactie:

Jan van Gelder, voorzitter

- **Ton van Kruisbergen, secretaris**
- **Cees van den Akker, penningmeester**
- **Theo Huisman, bestuurslid**
- **Gerard Kouwenberg, webmaster**
- **Maya van Os, correctrice**